

Zákony jsou pro to, aby byly porušovány,

s tímto tvrzením, ne málo vyslovovaným, se setkáváme. Náš národ má rád Švejka a říká se o něm, že švejkuje, rádi zlehčujeme to, na čem se zákonné autority domluvily, abychom ukázali, jak je to či ono nesmyslné. Daná pravidla jsou ráda obcházena a nemálo chytráků z toho těží. Proč tomu tak je?

Hovoří se o tzv. individualizaci společnosti, tedy o tom, že se vytratil jakýsi smysl pro vytváření něčeho dobrého a pěkného pro všechny. Zdá se, že každý hraje sám za sebe a jen pro sebe a vše, co každého nějak omezuje, je vnímáno jako špatné a nutné k obejití. V padesátých letech minulého století, když se začal budovat násilně a jaksi u mnohých i naivně kolektivismus, se z toho za nějakou dobu rozvinulo přísloví, kdo neokrádá stát, okrádá rodinu a se zamýšleného státního kolektivu se staly dodnes uzavřené monády ostražitě na cokoli vnějšího mimo dům a jeho bezpečně utěsněné zdi. A zdá se, že ono švejkování i se svým autorem, pochází z téhož tábora, ač o pár let dříve.

Pokusme se vrátit k tematice zákonů. Je dobré pozorovat, jaký postoj k nim měl Boží Syn, Ježíš. Ve svém hlavním veřejném vystoupení, tzv. horském kázání, říká: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky (...) Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona“ (Mt 5,17-18). Jeho postoj k Zákonu, velké písmeno „Z“ ukazuje, že jde o ten Boží, byl takový, že plně miloval Zákonodárce a proto i jeho zákony. Ty pozemské ovšem také plně respektoval, i ty ekonomické. Známe jeho postoj k platbě daní císaři poukazem na císařův obraz na minci, nebo jeho platba mincí, pro kterou poslal Petra k moři, aby nepohoršil, tedy nedal závdavek ke zlému, teda k něčemu, co by vyvolalo bouři, která by nemusela přinést nic dobrého, tehdy asi nemilosrdného krveprolití těm, kdo by se postavili nesmlouvavé římské tyranii.

Máme před sebou zákony Boží a ty pozemské, které by měli nést punc těch Božích. Snad i pro ten odlesk Zákonodárce by i ty pozemské měly být ctěny a to ne v jejich přesném znění, ale v duchu toho, co zamýšlejí. Stejně jako nejen že nezabiješ, ale nebudeš se ani hněvat. Nejen že nesemilníš, ale také nebudeš pokoušet své oči či ruce, aby hleděli či se dotýkali někoho, kdo ti nepatří. S těmi pozemskými zákony je to stejné, nejen že nebudeš krást, ale ani obcházet zákony, abys nemusel přiznat to, co jsi nikdy neinvestoval do svého podnikání.

Ježíš nás učí v souvislosti ke vztahu k zákonům nazývat také věci pravým jménem. Vaše řeč ať je ano – ano a ne – ne. Zkusme tedy nazvat pravým jménem to, co nás pokouší jít cestou svévole, duchovní či světské. Ve vztahu ke společnosti je společným jmenovatelem současného individualismu bezbožnost. Nezakotvenost mimo sebe v Bohu, obrací člověka už jen k sobě. Bez vztahu k Zákonodárci - Bohu, není vztah k zákonodárcům dalším ani zákonům. Vztah tedy je, ale pouze ve smyslu: co z toho budu mít, abych to či ono respektoval. Kořen bezvztaznosti k Bohu se nazývá sobectví, tedy točení se kolem sebe. Pochopitelně, kolem koho by se člověk točil, když ho nic nepřesahuje. A jsme u jádra věci a tím je pýcha. Ta se nebude klanět ani Bohu, ani nikomu, ani něčemu. Všechny systémy, byť snad pro naivního člověka sebevznešenější, končili tímto krachem. Vždy bude relativizovat vše, co se lidské pýše staví do cesty. Samo křesťanství, které se má točit kolem Boha je toho nakonec svými dějinami leckde důkazem. Přesto však zde je a bude, protože se vždy najde dost těch, kdo se opět vracejí k Bohu a strhávají svou ryzostí další. A o tu prosme pro sebe navzájem.